

วารสารครูศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY JOURNAL OF GURU EDUCATION

乌隆他尼皇家大学 教育期刊

ISSN 2697-5920

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568

Vol.7 Issue.1 January – June 2025

2025年1月-6月 第7卷 第1期

บทความ

การพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ของนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์ 1

ภาววิณี รัตนคอน, ปัทมาภรณ์ แก้วคงคา และ ธัชชา ศุภระจันทร์

ENHANCING ENGLISH READING COMPREHENSION ABILITY USING COLLABORATIVE
STRATEGIC READING OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS 17

Thanyaporn Kwanphueak and Prayong Klanrit

การศึกษผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา
คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา ACTIVE LEARNING SCHOOL โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก 31
โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

วรรณพร แสงโยจารย์

การบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย 47

เสาวลักษณ์ เฉ่าอุดม และ พิมพ์พร จารุจิตร

วารสารครูศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568

UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY
JOURNAL OF GURU EDUCATION
Vol.7 Issue.1 January – June 2025

乌隆他尼皇家大学 教育期刊
2025年1月-6月 第7卷 第1期

ISSN 2697-5920

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568

วัตถุประสงค์

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการทางด้านการศึกษา 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ ภาษาจีน ในสาขาบริหารการศึกษา สาขาการวัดและประเมินผล สาขาการศึกษาพิเศษ สาขาปฐมวัย และสาขาการสอน (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป จิตวิทยาและการแนะแนว สุขศึกษา พลศึกษา คอมพิวเตอร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เป็นต้น) รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และ นักศึกษา โดยวารสารครุศึกษา มีกำหนดจัดพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม ของทุกปี

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

กำหนดการเผยแพร่

2 ฉบับต่อปี

ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน (กำหนดออกเดือนมิถุนายน)

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม (กำหนดออกเดือนธันวาคม)

สถานที่ติดต่อ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

64 ถ.ทหาร ต.หมากแข้ง อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

โทรศัพท์: 042-211040 ต่อ 1702

เว็บไซต์: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>

อีเมล: edjournal@udru.ac.th

UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY JOURNAL OF GURU EDUCATION

Volume.7 No.1 January – June 2025

Objectives

Udon Thani Rajabhat University Journal of Guru Education aims to publish research and academic articles focusing on education in three languages, Thai, Chinese, and English. The fields include educational administration, measurement and evaluation, and learning and instruction in the following fields: special education, physics, chemistry, biology, mathematics, sciences, psychology and guidance, health education, physical education, computer education, Thai, English, and Chinese. The journal also provides the platform for teachers, researchers, scholars, and students to share knowledge and is scheduled to publish two issues annually. The first is published in January – June, and the second is published in July - December.

Publisher: Udon Thani Rajabhat University

Frequency: Biannual (2 issues/year)
1st issue January – June (Published in June)
2nd issue July – December (Published in December)

Contact: Research and Development Institute, Udon Thani Rajabhat University, 64 Thahan Road, Makkhaeng Subdistrict, Muang District, Udon Thani Province, Thailand 41000
Tel: 66 4221 1040 Ext. 1702
Website: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>
Email: edjournal@udru.ac.th

乌隆他尼皇家大学教育期刊
第 7 卷 第 1 期 2025 年 1 月-6 月

期刊目的

乌隆他尼皇家大学教育期刊聚焦教育行业，旨在发表泰、英、中三种语言的研究和学术文章，文章内容包括教育管理专业、测试和评估专业、特殊教育专业、学前教育专业、教学专业（物理学、化学、生物学、数学、普通科学、心理学与指导教育学、健康学、体育学、计算机、泰语、英语和汉语等），以及为教师、学者和学生提供可共享的知识资源数据库。每年出版两期；第 1 期为 1 月-6 月，第 2 期为 7 月-12 月。

主办单位

乌隆他尼皇家大学

出版时间

每年出版 2 期

第 1 期为 1 月-6 月 (6 月出版)

第 2 期为 7 月-12 月 (12 月出版)

出版形式

电子期刊

联系方式

乌隆他尼皇家大学 发展与研究所

64 Thahan Rd, Tambon Mak Khaeng, Amphoe
Mueang Udon Thani, Udon Thani 41000

电话：042-211040 (内线 1702)

电子邮件：edjournal@udru.ac.th

网址：

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิตรา ธัญสุนทรสกุล	อธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระยุทธ์ เฟื่องชัย	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาวิตรี บุญมี	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพล สิงห์คำ	รองอธิการบดี
ดร.วิบูล เป็นสุข	รองอธิการบดี
ดร.เอกราช ดีนาง	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิพิธกุล	คณบดีคณะครุศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท ดร.เกรียงไกร ชูระพันธ์	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทศรีสุคต	บรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตวรรณ คำสม	ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

Prof.Dr.Dennis Lamb	Southwest Minnesota State University
Prof.Dr.Luo Yaohua (罗耀华)	Central China Normal University
รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญเต็ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย วรกิจเกษมสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ ภูพัฒน์วิบูลย์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนา เหลืองอังกูร	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิตา ถึงแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี โชคขจิตสัมพันธ์	กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนายุทธ เขยบาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทศรีสุคต	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิพันธ์ สุขบุญพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐยา ตันตรานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี วิสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ ดวงศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ ผลงาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เทพ บุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์จิรา จูมพลหล้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานะ โสภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละดา ดอนหงษา	วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต
ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ดร.สมภาร ดอนจันดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ดร.ดำรงค์ ตุ่มทอง	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ดร.กาญจนา อัลพีทเบิร์ก	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568

คณะกรรมการดำเนินงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี ยาบุษดี	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ณัฏฐนันท์ สุวรรณวงศ์	รองประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วชิรเกียรติ เป้าทองจันทร์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดารัตน์ ถาบุตร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล ดาแร่	กรรมการ
ดร.สุทธิดา จันทร์ดวง	กรรมการ
นางสาวพิมลรัตน์ คล้ายยา	กรรมการ
นายชลาลินธุ์ ดวงเลิศ	กรรมการ
นายนรากร จันลาวงค์	กรรมการ
นางสาวทัศนส์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
นายบุริชต์ ภูดอกไม้	กรรมการ
นางสาวประภาพิศ ไชยวงษ์	กรรมการ
นายธราดล ปราบภัย	กรรมการ
นางพิมลพรรณ ศรีภูธร	กรรมการ
นายอภิเดช อภิพัฒน์ภาคูล	กรรมการ
นางสาวศศิตา พงศาวลี	กรรมการ
นางสาวนัชชา คำบุญมา	กรรมการ
นางสาววณัฐพร แพงขวา	กรรมการ
นายรุ่งโรจน์ มีแก้ว	กรรมการและเลขานุการ
นายธนวิษฐ์ ปัจฆามาตย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568

คณะกรรมการตรวจสอบภาษาต่างประเทศ

รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพรพย์ เลิศปรีดากร

นายชลาสินธุ์ ดวงเลิศ

นางสาวทัศนวิสัย สุขสวัสดิ์ ณ อรุณยา

นายนรากร จันทวงศ์

พิสูจน์อักษร

ดร.ศิวพร ภูทองทอง

ออกแบบปก

นายสุริยา ชัยดำรงณ์

นางสาวศศิตา พงศาวิ

ข้อความที่ปรากฏในบทความแต่ละเรื่องในวารสารวิชาการเล่มนี้
ไม่ใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบของคณะผู้จัดทำ บรรณาธิการ
กองบรรณาธิการ และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ซึ่งความรับผิดชอบด้านเนื้อหาและการตรวจร่างบทความ
แต่ละเรื่องเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน

The content and proofing of the articles published in the journal
are solely responsible by our contributing authors.
The messages and views expressed in each article do not reflect the
views and are not the responsibilities of the editor, the editorial
board, the operating teams and Udon Thani Rajabhat University.

本刊的每一篇文章中所有的内容
所涉及责任由文章作者自负，与编辑委员会、编辑部
以及乌隆皇家大学无关。

บทบรรณาธิการ

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นวารสารวิชาการด้านการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ วารสารเปิดรับ 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) โดยวารสารฉบับนี้เป็นปีที่ 7 ฉบับที่ 1 ประจำปี 2568 มีบทความจำนวน 4 บทความ

กองบรรณาธิการวารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาประเมินบทความ อีกทั้งเสนอข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์เพื่อให้ได้บทความที่มีคุณภาพ ขอขอบคุณผู้เขียนบทความที่ได้ส่งบทความร่วมตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ และคณะทำงานของวารสารที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานเพื่อให้วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้เผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับทางวิชาการ

จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต

บรรณาธิการ

Editorial

Udon Thani Rajabhat University Journal of Guru Education is an academic journal focusing on the field of education. The purpose is to be a platform for knowledge exchanges and publishing useful information through research and academic articles. We welcome scholarly articles written in either Thai, English, or Chinese. The current issue is the first one of this biannual journal (January – June and July – December), with four articles as Volume 7, No.1 of 2025.

The editorial staff is sincerely grateful for all the authors who have submitted the papers to be published in this issue. We would like to thank the peer reviewers for kindly supporting and giving essential opinions for the improvement of each article. Furthermore, thank you for the fulfillment and great effort of the working teams resulting in the accomplishment of the quality, academically accepted publication.

Julamas Jansrisukot

Editor-in-Chief

社论

乌隆他尼皇家大学教育期刊聚焦教育领域，期刊旨在为教师、学者和学生提供可共享的知识资源数据库。本次首发，集结了泰、英、中三种语言的优秀的研究和学术文章。本刊每年出版两期：第一期为1月-6月，第2期为7月-12月。本卷是本刊2025年的第1期、第7卷，共有4篇文章。

乌隆他尼皇家大学教育期刊编辑部非常感谢各位评议专家 (Peer Review) 百忙之中抽出时间评估文章并提出宝贵建议，非常感谢各位作者的积极投稿，同时感谢每位编辑委员会成员为确保期刊质量所做出的不懈努力。

陈曼荣
编辑

สารบัญ

หน้า

การพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษาครุวิทยาศาสตร์ <i>ภาวิณี รัตนคอน, ปัทมาภรณ์ แก้วคงคา และ ธัชชา ศุภระจันทร</i>	1
ENHANCING ENGLISH READING COMPREHENSION ABILITY USING COLLABORATIVE STRATEGIC READING OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS <i>Thanyaporn Kwanphueak and Prayong Klanrit</i>	17
การศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา ACTIVE LEARNING SCHOOL โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 <i>วรรณพร แสงโยจารย์</i>	31
การบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย <i>เสาวลักษณ์ เฒ่าอุดม และ พิมพ์พร จารุจิตร</i>	47

การพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษาครุวิทยาศาสตร์
DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL STRATEGIES FOR TEACHING
DIFFICULT-TO-LEARN SCIENCE CONCEPTS USING PEER-ASSISTED LEARNING:
A STUDY OF PRE-SERVICE SCIENCE TEACHERS

ภาวิณี รัตนคอน^{*1}, ปัทมาภรณ์ แก้วคงคา² และ ธัชชา สุกระจันทร¹
Pawinee Rattnankorn^{*1}, Pattamaporn Kaewkhongkha² and Thadcha sukrachan¹

¹ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹ General Science Program, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

² Science and Technology, Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University

Received: 20 February 2025

Revised: 3 April 2025

Accepted: 11 June 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาตัวชี้วัดวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) พัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาครู สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ 3 จำนวน 28 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) กิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ 3) แบบสังเกตการสอนวิทยาศาสตร์ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

* Corresponding author: ภาวิณี รัตนคอน

E-mail: Pawinee.ra@ssru.ac.th

ผลการศึกษาพบว่า 1) ตัวชี้วัดวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือตัวชี้วัดในสาระวิทยาศาสตร์กายภาพ และสาระวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 2) กิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วยกิจกรรม 4 ขั้นตอน คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสาธิตหรือยกตัวอย่าง ขั้นฝึกทักษะ และขั้นสรุปและตรวจสอบ 3) ผู้เรียนมีคะแนนประเมินการสอนในแต่ละด้านและคะแนนรวมทุกด้าน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน, ตัวชี้วัดวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้, นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate the science indicators that pose challenges in instructional management at the lower secondary level, 2) develop teaching activities to address these challenging science indicators using a peer-assisted learning approach, and 3) evaluate pre-service science teachers' satisfaction with the peer-assisted learning activities designed for these indicators. The target group consisted of 28 third-year pre-service teachers in the General Science Program, enrolled in the second semester of the 2024 academic year, selected through cluster sampling. The research instruments included: 1) a structured interview guide focused on identifying challenging science indicators at the lower secondary level, 2) peer-assisted learning activities designed for teaching these challenging indicators, 3) an observation form for evaluating instructional practices, and 4) a satisfaction questionnaire concerning the peer-assisted learning activities.

The results indicated that: 1) the challenging science indicators identified pertained to topics within physical and biological sciences for Grades 7 and 8; 2) the peer-assisted learning activities developed for addressing these indicators comprised four stages: lesson introduction, demonstration or exemplification, skill practice, and lesson summary and assessment; 3) pre-service science teachers' evaluation scores, including scores across all dimensions and overall, were significantly higher following the implementation of the peer-assisted learning activities ($p < .05$); and 4) pre-service science teachers demonstrated a very high level of satisfaction with the peer-assisted learning activities designed for teaching these challenging science indicators.

Keywords: Peer-Assisted Learning, Challenging Science Indicators, Pre-Service Science Teachers

บทนำ

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สำคัญและมีบทบาทต่อการบริหารประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากสาขาวิชาชีพครูเป็นสาขาที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพคนให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา ดังนั้นการผลิตและพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูงเพื่อพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว ครูในศตวรรษที่ 21 หรือครูยุคใหม่จึงควรมีทักษะและคุณลักษณะที่เข้าถึงนวัตกรรม บริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ความเข้าใจในมิติที่ถูกต้องได้ (ธิดากาญจน์ หินเดช และคณะ, 2564) ดังที่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) พ.ศ. 2562 ระบุให้มุ่งเน้นพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดเนื้อหาสาระ ออกแบบกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) แต่ในปัจจุบันจากผลการประเมิน PISA 2022 พบว่าในภาพรวมนักเรียนไทยมีผลคะแนนในวิชาวิทยาศาสตร์ลดลง สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) ซึ่งพินิจนันท์ เนื่องจากอวน (2566 อ้างจาก Bartholomew et al., 2004) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในปัจจุบันที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จนั้นมีสาเหตุหนึ่งมาจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้สอน ที่เข้าใจว่าการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ดี คือ การเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจองค์ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ครูยังขาดการผสมผสานปรับเปลี่ยนรูปแบบความรู้เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาไปยังผู้เรียน หรือกล่าวได้ว่าความรู้ด้านการสอนกับความรู้ในเนื้อหาของครูถูกแยกออกจากกันชัดเจน ซึ่งเกิดขึ้นได้จากกระบวนการผลิตครูที่แยกความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอนออกจากกัน ส่งผลให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้

เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจทฤษฎี หลักการ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์จึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ทั้งด้านการสอนและความรู้ด้านเนื้อหา สามารถปรับเปลี่ยนความรู้ในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ให้อยู่ในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิทยาศาสตร์ได้ แต่จากมุมมองของนักการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ในเนื้อหา แต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนความรู้จากเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจวิทยาศาสตร์อย่างถ่องแท้ ตลอดจนพบว่าครูขาดความเชื่อมั่นในการสอน และสอนโดยไม่คำนึงถึงความรู้ของผู้เรียน ทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นเพียงการบรรยายเพื่อถ่ายโอนแต่เพียงเนื้อหาไปยังผู้เรียนเท่านั้น (พินิจนันท์ เนื่องจากอวน, 2566 อ้างจาก Loughran et al., 2008) จากสภาพปัญหาข้างต้น กัญณภัทร พุ่มสุวรรณ (2567) กล่าวว่า สาเหตุดังกล่าวเกิดจากการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีที่ส่วนใหญ่ผู้สอนไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนน้อย โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาที่ผลิตและพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครู การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนหรือแบบเพื่อนคู่คิด เป็นกิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยผู้เรียนที่เก่งจะช่วยเหลืออธิบาย แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนกว่า จึงมีข้อดีในการส่งเสริมทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนใน

การคิด และการตอบคำถาม (กัญณภัทร หุ่นสุวรรณ, 2567 อ้างจาก พรทิพย์ ดิษฐปัญญา, 2563) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้สอนหรือผู้ช่วยสอนให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยมีการจัดกลุ่มอภิปรายเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำหน้าที่เป็นผู้สอน จึงได้รับความนิยมในการนำมาใช้จัดการเรียนรู้ในหลายระดับ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาที่มีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย โดยผู้สอนคือนักศึกษาที่เรียนอยู่ด้วยกัน ที่มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ผู้เรียนจึงได้รับประโยชน์ทางด้านวิชาการร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ช่วยให้นักศึกษาไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน และมีส่วนร่วมในห้องเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนอยู่ในวัยเดียวกันทำให้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างกันสื่อความหมายได้ดี ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในความรู้ นั้นได้อย่างชัดเจน (สายสุตา ปันตระกูล, 2563)

จากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งในด้านความรู้และวิธีการสอน และจากจุดเด่นของเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าใจความรู้ได้ดี ทำให้ผู้วิจัยสนใจนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาวิชาชีพครู วิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักศึกษาครูวิทยาศาสตร์มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์
2. เพื่อพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Pre-experimental research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดสองครั้ง (The One-Group Pretest-Posttest Design)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปี 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน 57 คนที่ผ่านการเรียนวิชา SCC 3307 รายวิชา การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษามาแล้ว เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในหลักการพื้นฐานและทฤษฎีของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไปชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 28 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากจัดกลุ่มห้องเรียนคละความสามารถ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเรื่องตัวชี้วัดรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผ่านการพิจารณาความตรงของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index-Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.78-1.00 แสดงว่าเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.2 กิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสาธิตหรือยกตัวอย่าง ขั้นฝึกทักษะ และขั้นสรุปและตรวจสอบ จำนวน 4 แผน รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.82-1.00

2.3 แบบสังเกตการสอนวิทยาศาสตร์ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตรฐาน (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเรื่องตัวชี้วัดรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อสรุปตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ และจัดกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 3-5 คน ตามตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์พบว่ามีจำนวน 8 ตัวชี้วัดที่ผู้เรียนเห็นว่ายากต่อการจัดการเรียนรู้

3.2 ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบกิจกรรม แต่ละกลุ่มทำการสอนแบบจุลภาค กลุ่มละ 30 นาที ตามตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ที่กลุ่มได้รับมอบหมาย โดยผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่า 10 ปี จำนวน 1 ท่าน ทำหน้าที่ร่วมในการประเมินการสอนโดยใช้แบบสังเกตการสอน แล้วนำผลการประเมินการสอนของผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของการให้คะแนนเพื่อหาข้อสรุปที่ตรงกัน

3.3 คัดเลือกอาสาสมัคร จำนวน 8 คน ที่มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิทยาศาสตร์และรูปแบบการสอน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอน แล้วดำเนินการสอนโดยใช้กิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ซึ่งก่อนที่อาสาสมัครทั้ง 8 คนจะเข้ากลุ่มเพื่อน จะได้รับคำแนะนำจากผู้สอนเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจในเนื้อหาและพัฒนาความสามารถในวิธีการสอน แล้วให้อาสาสมัครสาธิตการสอนให้เพื่อนดู

3.4 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มทำการสอนแบบจุลภาคอีกครั้ง กลุ่มละ 30 นาที ด้วยตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้เดียวกับก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทำหน้าที่ร่วมกันในการประเมินการสอน โดยใช้แบบสังเกตการสอน แล้วนำผลการประเมินการสอนของผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของการให้คะแนน เพื่อหาข้อสรุปที่ตรงกันอีกครั้ง เปรียบเทียบผลการประเมินการ

สอนของผู้เรียนแต่ละกลุ่มก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้

3.5 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เรื่องตัวชี้วัดรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อหาตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ และเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน

4.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนการสอนวิทยาศาสตร์ตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก่อนและหลังเรียนการจัดกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้วยสถิติการทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent Sample t-test)

4.3 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละของคะแนนความพึงพอใจ แล้วแปลผลระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคำชี้วัดรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปจำนวน 28 คน ประกอบด้วย นักศึกษาเพศชายจำนวน 6 คน และนักศึกษาเพศหญิงจำนวน 22 คน อายุเฉลี่ย 20-25 ปี มีความคิดเห็นว่า สารการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุดคือ สารวิทยาศาสตร์กายภาพจำนวน 22 คน (ร้อยละ 78.57) สารวิทยาศาสตร์ชีวภาพจำนวน 6 คน (ร้อยละ 21.43) โดยนักศึกษาจำนวน 17 คน (ร้อยละ 60.71) มีความเห็นว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุด และนักศึกษาจำนวน 11 คน (ร้อยละ 39.29) มีความเห็นว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้รองมา ซึ่งส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่ทำให้ตัวชี้วัด

ดังกล่าวยากต่อการจัดการเรียนรู้ คือ ครูขาดทักษะในการสอนเนื้อหา นั้น และเนื้อหา มีความซับซ้อนเกินไป ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมาวิเคราะห์แล้วแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามตัวชี้วัด กลุ่มละ 3-5 คน โดยกำหนดจำนวน 8 กลุ่มตามตัวชี้วัดที่ได้จากการศึกษา

2. กิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสาธิตหรือยกตัวอย่าง ขั้นฝึกทักษะ และขั้นสรุปและตรวจสอบ โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนอาสาสมัครจำนวน 8 คน ที่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิทยาศาสตร์และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นผู้สอนเนื้อหาวิทยาศาสตร์และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ประจำแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการสอนของผู้เรียนแต่ละกลุ่มก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้จากแบบสังเกตการสอนวิทยาศาสตร์ตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีคะแนนประเมินในแต่ละด้านสูงขึ้น และมีคะแนนประเมินเฉลี่ยรวมทุกด้านหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างจากก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 1)

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละด้าน คือ ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณค่าต่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยโดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.64) ด้านคุณค่าต่อการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยโดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.50) และด้านการวัดและประเมินผล คะแนนเฉลี่ยโดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.61) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้
ก่อนการจัดกิจกรรมกับหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กลุ่มที่	คะแนน	ค่าสถิติ (n = 5)			
		คะแนนการประเมินเฉลี่ย		t	p
		$\bar{X}$ (ร้อยละ)	S.D.		
1	ก่อนเรียน	2.89 (57.78)	1.32	6.77	.00 [*]
	หลังเรียน	4.67 (93.33)	0.49		
2	ก่อนเรียน	2.78 (55.56)	1.31	7.43	.00 [*]
	หลังเรียน	4.67 (93.33)	0.49		
3	ก่อนเรียน	2.89 (57.78)	1.41	6.47	.00 [*]
	หลังเรียน	4.67 (93.33)	0.49		
4	ก่อนเรียน	2.67 (53.33)	1.19	8.80	.00 [*]
	หลังเรียน	4.61 (92.22)	0.50		
5	ก่อนเรียน	2.83 (56.67)	1.34	7.08	.00 [*]
	หลังเรียน	4.72 (94.44)	0.46		
6	ก่อนเรียน	2.89 (57.78)	1.41	6.20	.00 [*]
	หลังเรียน	4.61 (92.22)	0.50		
7	ก่อนเรียน	2.67 (53.33)	1.19	7.82	.00 [*]
	หลังเรียน	4.67 (93.33)	0.49		
8	ก่อนเรียน	2.89 (57.78)	1.32	6.77	.00 [*]
	หลังเรียน	4.67 (93.33)	0.49		
รวม	ก่อนเรียน	2.81 (56.25)	1.28	20.53	.00 [*]
	หลังเรียน	4.66 (93.19)	0.48		

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้			
1.1 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	4.61	0.63	ดีมาก
1.2 กิจกรรมมีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.43	0.69	ดี
1.3 กิจกรรมช่วยให้ได้ถามคำถามหรือบอกปัญหาเมื่อมีข้อสงสัย	4.57	0.69	ดีมาก
1.4 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดกิจกรรม	4.39	0.57	ดี
เฉลี่ย	4.50	0.64	ดี
2. ด้านคุณค่าต่อการเรียนรู้			
2.1 การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิทยาศาสตร์ของตัวชีวิต	4.68	0.55	ดีมาก
2.2 การส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้	4.82	0.48	ดีมาก
2.3 การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน	4.75	0.52	ดีมาก
2.4 การส่งเสริมการนำเนื้อหาความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง	4.82	0.48	ดีมาก
เฉลี่ย	4.77	0.50	ดีมาก
3. ด้านการวัดและประเมินผล			
3.1 การวัดประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.71	0.46	ดีมาก
3.2 การวัดและประเมินผลใช้เครื่องมือวัดได้เหมาะสม	4.43	0.79	ดี
3.3 ความชัดเจนของหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล	4.64	0.49	ดีมาก
3.4 การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาตนเอง	4.43	0.69	ดี
เฉลี่ย	4.55	0.61	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.61	0.59	ดีมาก

อภิปรายผล

1. การศึกษาตัวชี้วัดวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของนักศึกษาวิชาชีพครุวิทยาศาสตร์ จากการทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสาระวิทยาศาสตร์กายภาพในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีตัวชี้วัดที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าเกิดจากผู้สอนขาดทักษะในการสอนเนื้อหา นั้น และเนื้อหา มีความซับซ้อนมากเกินไป ทำให้ผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาและใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตัวชี้วัดไปสู่ผู้เรียนได้ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหา วิทยาศาสตร์ในตัวชี้วัดนั้น สอดคล้องกับความเห็นของ สัญญา พงษ์ศรีดา (2561) ที่กล่าวว่า ทักษะการสอนของผู้สอนมีผลต่อความความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของผู้เรียน ผู้สอนที่ไม่เข้าใจ เนื้อหาที่สอนอย่างถ่องแท้ จะไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนได้ ดังนั้นการพัฒนาผู้สอน ให้มีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าผู้สอนไม่เข้าใจเรื่องที่สอน หรือ ใช้สื่อการสอนที่ไม่สามารถอธิบายเนื้อหาที่สอนได้ ก็จะเป็นเรื่องยากที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจใน เนื้อหานั้น ๆ ได้

2. กิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่ยากต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจตัวชี้วัดและรูปแบบการสอน 2) ขั้นสาธิตหรือ ยกตัวอย่าง เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและสาธิตการสอน 3) ขั้นฝึกทักษะ เป็นขั้น ที่ผู้เรียนได้ฝึกสอนตามตัวชี้วัด และ 4) ขั้นสรุปและตรวจสอบ เป็นขั้นการอภิปราย สรุป และ ให้ข้อเสนอแนะการสอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนผู้เรียนที่มีความเข้าใจในเนื้อหาและรูปแบบการสอน จะคอยช่วยเหลือผู้เรียนที่อ่อนกว่า สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคม Social constructivist (สุโชค ฉันทะนิ, 2560) เป็นรูปแบบการสอนที่ให้เพื่อนที่มีความรู้มากกว่า ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของเพื่อนที่มีความรู้น้อยกว่า (Zone of Proximal Development: ZPD) และเป็นไปตามบทบาทของผู้มีความรู้มากกว่า (More Knowledgeable Other: MKO) ที่ผู้เรียนที่มีความรู้หรือทักษะมากกว่าเป็นผู้สอน ทำให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กัน อธิบายความรู้ในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ และเสนอแนะให้คำแนะนำวิธีการจัดการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับตัวชี้วัดที่ยากต่อการเรียนรู้ ด้วยภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อ หน่ายในการเรียน ซึ่งเมื่อทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ พบว่า ผลการประเมินการสอนของผู้เรียนแต่ละกลุ่มที่ได้จากแบบ

สังเกตการสอนวิทยาศาสตร์ ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปรียบเทียบกับหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนประเมินเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพทั่วไป 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล สูงขึ้นทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยโดยรวม พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}_{\text{หลังเรียน}} = 4.66 > \bar{X}_{\text{ก่อนเรียน}} = 2.81, t = 20.53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และช่วยสร้างความมั่นใจในการสอน จึงเป็นการลดความเครียด ความวิตกกังวลของผู้เรียนลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาชวิน สร้อยจิต และ ผกามาศ นันทจิราวัฒน์ (2567) ที่ศึกษาเรื่องการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการทดลองวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียนพิเศษ (Gifted): กรณีศึกษา พบว่าการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยเหลือผู้เรียน จะช่วยให้ลดความวิตกกังวลในการทำกิจกรรม และช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทดลองวิทยาศาสตร์มากขึ้นได้ และสอดคล้องกับ ฉวีวรรณ ท่าไม้สุข และประเสริฐ มงคล (2560, อ้างถึงใน Zwart et al., 2008) กล่าวว่า ครูที่ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะเกิดการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน เกิดมโนทัศน์ ความคิด หรือความเชื่อใหม่ ๆ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ ทำให้เทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงเป็นการพัฒนาวิชาชีพที่เหมาะสมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่สัมพันธ์กับระบบของการปฏิบัติงานได้

3. จากการศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักศึกษาวิชาชีพครุวิทยาศาสตร์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านคุณค่าต่อการเรียนรู้ และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมพบว่านักศึกษามีระดับความพึงพอใจในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.59$) เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เกิดปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม และสามารถพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ในตัวชีวิตที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร คำสงค์ และชัชพงศ์ บางใบ (2565) ที่ทำการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ภาพลัทธิ ที่พบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนในรูปแบบดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นเพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือกัน เพื่อนที่เก่งได้ช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนกว่า ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมากขึ้น และสอดคล้องกับความเห็นของ ปิยะวัฒน์ ทองแก้ว (2564, อ้างถึงใน Laoboonma et al., 2017) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นผลมาจากการที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม ทำให้เกิดความสนุกสนาน ไม่รู้สึกกดดัน ผู้เรียนกล้าถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย และสนุกสนานในการเรียน ซึ่งส่งผลดีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลวิจัยนี้พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถทำให้ผู้เรียนจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามตัวชี้วัดได้ดีขึ้น ซึ่งการเลือกผู้เรียนที่ทำหน้าเป็นผู้สอนเพื่อนต้องคัดเลือกผู้เรียนที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของตัวชี้วัดเป็นอย่างดี และเป็นผู้เรียนที่สามารถเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับตัวชี้วัดนั้นได้ ดังนั้นก่อนการทำกิจกรรมผู้สอนควรสอบถามและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนที่จะทำหน้าที่เป็นผู้สอนเพื่อนทั้งความรู้ในด้านเนื้อหา รูปแบบการสอน และการวัดประเมินผล ตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
2. ขณะจัดกิจกรรมกลุ่ม ผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนตลอดระยะเวลาการทำกิจกรรม โดยไม่ควรเป็นภาระของผู้เรียนที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนเพื่อนเพียงอย่างเดียว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการสอนได้ตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) พ.ศ. 2562. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2567, จาก https://www.eqd.cmu.ac.th/Curr/doc/tqf%201/Bachelor%20of%20Education-4Y-2562_r.PDF.
- กัญณภัทร หุ่นสุวรรณ. (2567). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิด รายวิชาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. *วารสารนิตวัจ*. 26(1), 58-67.

- จตุพร คำสงค์ และ ชัยพงศ์ บางใบ. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 16(2), 234-245.
- ฉวีวรรณ ท่าไม้สุข และ ประเสริฐ มงคล. (2560). การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 9(1), 172-186.
- จิตากาญจน์ หินเดช, สังวาร์ วังแจ่ม, ทศนีย์ บุญมาภิ และ สุรศักดิ์ สุทธิศิริ. (2564). การพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่. **วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์**, 9(1), 825-835.
- ปิยะวัฒน์ ทองแก้ว. (2564). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาโครงสร้างข้อมูลและอัลกอริทึมของนักศึกษา สาขาวิศวกรรมซอฟต์แวร์และระบบสารสนเทศ. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 23(1), 223-236.
- พินิจนันท์ เนื่องจากอวน. (2566). ความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูวิทยาศาสตร์. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 8(6), 641-652.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022. สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2567, จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/>.
- สัญญา พงษ์ศรีดา. (2561). การพัฒนาทักษะการสอนของครูพันธุ์ใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0. **วารสาร มจร. ทรินิตีปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, 2(1), 73-82.
- สายสุตา ปันตระกูล. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้เรียนปกติ. **วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัยเกริก**, 38(2), 35-48.

สุโชค ฉันทะนิ. (2560). **ประสิทธิผลของการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามแนวเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีต่อทักษะพื้นฐานการตะในกีฬาเทควันโด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา.

อาชวิน สร้อยจิต และ ผกามาศ นันทจิรวัดณ์. (2567). การใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการทดลองวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียนพิเศษ (Gifted): กรณีศึกษา. **วารสารมหาวิทยาลัยการ, 11(1)**, 134-147.

ENHANCING ENGLISH READING COMPREHENSION ABILITY USING COLLABORATIVE STRATEGIC READING OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS

Thanyaporn Kwanphueak^{*} and Prayong Klanrit

Teaching English to Speakers of Other Languages, Graduate School,
Udon Thani Rajabhat University

Received: 24 February 2025

Revised: 31 March 2025

Accepted: 11 June 2025

Abstract

The purposes of this research were to study and compare Matthayomsuksa 3 students' English reading comprehension ability using Collaborative Strategic Reading before and after the instruction and to investigate Matthayomsuksa 3 students' attitude towards learning English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading. The sample consisted of 45 students of Matthayomsuksa 3/4 Students at Udonpichairakpittaya School, Udon Thani under the Secondary Educational Service Area Office in the first semester of the academic year 2024. They were selected through cluster sampling. The research was a one group pretest – posttest design. The research instruments included 12 lesson plans, an English reading comprehension ability test and an attitude questionnaire. The experiment lasted 12 weeks, a total duration of 24 hours. The mean, percentage, standard deviation, One Sample t-test and t-test for Dependent Samples were used for data analysis.

* Corresponding author: Thanyaporn Kwanphueak
Email: Thanyabai01@gmail.com

The experiment lasted 12 weeks, a total duration of 24 hours. The mean, percentage, standard deviation, One Sample t-test and t-test for Dependent Samples were used for data analysis.

The findings of this research were as follows:

1. The students' pretest and posttest mean scores on English reading comprehension ability were 12.04 or 30.11 percent with a standard deviation (S.D.) of 2.16 and 30.67 or 76.67 percent with a standard deviation (S.D.) of 2.09, respectively. The students' posttest mean score on English reading comprehension ability was higher than the set criterion of 70 percent and the students' English reading comprehension ability after the experiment was significantly higher than that the prior one.

2. The students' attitude toward teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading was at a good level with a mean score of 4.32 and a standard deviation of 0.59.

Keywords: Collative Strategic Reading, English reading comprehension, Collaborative Strategic Reading (CSR)

Introduction

English reading comprehension ability is important for studying and working life in the progression of innovative societies. People who know how to read can educate themselves in any fields of study to effectively gain the new and updated knowledge and innovation information, besides to other aspects, English reading comprehension plays a major role in enhancing students' overall language proficiency, as it provides them with the tools to fully engage with academic texts and develop critical thinking skills. In addition, Harmer (2001) states that English serves as a globally essential means of communication, connecting to people with others worldwide.

According to the Ministry of Education (2008), the Ministry of Education defines that learning foreign languages, especially English, is very important. This is because English plays a crucial role in personal development, communities, society, and the nation. Therefore, English is an essential tool for communication, education, and career development.

Reading is a crucial skill for acquiring information, news, and insights, making it essential for teachers to promote effective reading habits for students. Anderson (1999) describes reading as a process of constructing meaning through interaction between the reader, text, strategies, and fluency. Stoller and Grabe (2001) emphasize that effective reading involves more than decoding letters, which means it requires cognitive engagement to connect prior knowledge and experiences, facilitating a deeper understanding of the text and enhancing language proficiency.

Reading skills are fundamental abilities that enable students Individuals need to comprehend, interpret, and analyze written text, which is essential for academic, professional, and lifelong success. Fulcher (2007) highlights the importance of English communication skills in education, society, and business. Miller (1990) notes that these skills extend beyond academic contexts, aiding in understanding various texts encountered in daily life. Williams (1994) emphasizes that reading is central to learning and is a lifelong skill that helps learners continuously gain knowledge in various languages, including Thai and English. For Thai learners studying English, reading skills are especially beneficial as they help expand their vocabulary, improve comprehension, and enhance overall language proficiency. Strong reading skills also enable them to access a wider range of academic and professional materials, supporting both their education and career development. Nuttall (1996) advocates extensive reading as a critical method for improving language proficiency and achieving learning goals.

Udonpichairakpittaya School comprises students from Matthayomsuksa 1 to 6 students. Matthayomsuksa 3 students faced challenges in English performance in 2022, averaging 27.18% on the O-NET, which was below the school's standard. In 2023, students in course E20205 had an average score of 38% on the final exam, which was well below the passing criterion of 70%, due to the need for more diverse teaching approaches that align with the current educational context, taking into account the varying learning styles and needs of students. However, the researcher has adapted Collaborative Strategic Reading on English language teaching to address challenges in English reading instruction developed by Klingner and Vaughn (1999) presenting four steps of reading as follows: 1) Before the Reading: Preview 2) During the Reading: Click and Clunk. 3) During the Reading: Get the Gist 4) After the Reading: Wrap Up. From the above mentioned, the researcher aims to enhance English reading comprehension ability at Udonpichairakpittaya School of Matthayomsuksa 3 students using the collaborative strategic reading.

Objectives

1. To investigate and compare students' English reading comprehension ability using collaborative strategic reading before and after the instruction, and
2. To investigate the students' attitude towards teaching English reading comprehension using collaborative strategic reading.

Research hypothesis

1. The students' posttest mean score on English reading comprehension ability after studying English reading comprehension using collaborative strategic reading was higher than the set passing criterion of 70%.
2. The students' posttest mean score on English reading comprehension after studying English reading comprehension using collaborative strategic reading was higher than the pretest score.

Research methodology

1. Population and Sample

The population in this study was 440 Matthayomsuksa 3 students of 14 classrooms enrolled in Additional English course in the first semester of the academic year 2024 at Udonpichairakpittaya school.

The sample in this study are 45 Matthayomsuksa 3/4 students. These students are selected by cluster random sampling using classrooms as the sample unit.

2. Research Instrument

2.1 Twelve lesson plans were used, each designed for a 2-hour session per week. The total was 24 hours, consisting of 12 lesson plans. The reading passages were chosen based on specific criteria to ensure their appropriateness and effectiveness for student learning. To ensure the validity of the lesson plans and reading passages, expert evaluation was conducted using the Index of Item-Objective Congruence (IOC), with all materials achieving an IOC score of 1.00, indicating perfect alignment with learning objectives. Additionally, statistical measures such as item difficulty (p-value) and discrimination index (D) were used to assess the quality of comprehension tasks.

2.2 The English reading comprehension test consisted of 40 multiple-choice items used as both a pretest and posttest. Each item achieved an IOC score of 1.00. Statistical validation indicated difficulty values between 0.40 - 0.67, discrimination values from 0.22 - 0.52, and a reliability score of 0.83.

2.3 Attitude Questionnaire consisting of 20 items was designed to evaluate students' attitudes towards learning English reading comprehension using collaborative strategic reading using five point of Likert's rating scales Likert's (1932)

3. Data Collection

3.1 The students completed a 40 - item English reading comprehension pretest within 60 minutes before starting Collaborative Strategic Reading.

3.2 Teaching followed 12 lesson plans over 12 weeks, with 2 hours per week, totaling 24 hours.

3.3 After completing the lessons, students took the same 40 – item posttest within 60 minutes.

3.4 An attitude questionnaire assessed students' perceptions of learning English reading through Collaborative Strategic Reading.

3.5 Pretest, posttest, and attitude data were analyzed and interpreted statistically.

4. Data Analysis

4.1. The process of data analysis

The following steps were implemented to analyze the data:

4.1.1 The researcher analyzed the scores to examine the teaching English reading comprehension of Matthayomsuksa 3 students using mean ($\bar{X}$), percentage (%), and Standard Deviation (S.D.).

4.1.2 The researcher analyzes the data to compare the teaching English reading comprehension ability from the pretest and the posttest scores.

4.1.3 The researcher analyzes the data to investigate the students' attitude towards teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading using mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.) to interpret the meaning of the criteria's average.

4.2. Statistics Used in the study

The data obtained from the English reading comprehension ability test and the attitude questionnaire towards teaching English reading comprehension Collaborative Strategic Reading were analyzed using three types of statistics as follows:

4.2.1 The basic statistics used to analyze the data were mean percentage and standard deviation (S.D.)

4.2.2 The statistics used to evaluate the quality of the instruments:

1) The Index of Item Objective Congruence (IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977).

2) Difficulty Index (p) of the English reading comprehension ability test using Test Analysis Program (TAP).

3) Discrimination Index (r) of the English reading comprehension ability test using Test Analysis Program (TAP).

4) Reliability of English reading comprehension ability test using Test Analysis Program (TAP) and the Kuder-Richardson Formula 20 (KR-20).

4.3 Statistics used for testing the hypotheses

4.3.1 The first hypothesis compared the students' posttest scores with the criterion of 70% using a one-sample t-test, analyzed by using SPSS program for Windows.

4.3.2 The second hypothesis compared between the students' pretest and posttest scores using t-test for Dependent Samples. The hypothesis was analyzed by computer program for Windows.

4.4. Criteria in Data Interpretation

The criteria used for interpreting the scores of students' attitude questionnaire towards teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading was analyzed in order to conclude and interpret the data as below (Saiyos, L. and Saiyos, A., 2000). Interpretation of score was shown as follows:

The average scores 4.50 - 5.00 means Very good

The average scores 3.50 - 4.49 means Good

The average scores 2.50 - 3.49 means Fair

The average scores 1.50 - 2.49 means Poor

The average scores 0.50 - 1.49 means Very poor

Conclusion

The Comparison of the Students' English Reading Comprehension Ability using Collaborative Strategic Reading before and after the instruction.

Table 1 The Comparison of the Students' English Reading Comprehension Ability before and after Teaching English Reading Comprehension Using Collaborative Strategic Reading

Test	n	$\bar{X}$	S.D.	t
Pretest	45	12.04	2.16	95.77**
Posttest	45	30.67	2.09	

** $p \leq .01$

From table 1 presented the students' pretest mean score on English reading comprehension was 12.04 and the posttest mean score was 30.67. The students' English reading comprehension ability after teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading was significantly higher than prior at the 0.01 level.

Table 2 Comparison of the Students' English Reading Comprehension Ability After Studying English Reading Comprehension Using Collaborative strategic reading and Set Criteria of 70 Percent.

Criterion of 70 percent (28 point)				
	$\bar{X}$	Percentage	df	t
Posttest	30.67	76.67	44	7.95*
The set criterion	28	70		

* $p \leq .01$

From table 2 presented the students' posttest mean score on English reading ability was 30.67. The results explain that the students' English reading

comprehension ability after studying English reading comprehension using Comprehension Using Collaborative strategic reading was significantly different at the .01 level. The posttest score was significantly higher than a set criterion of 70 percent.

Result of the students' attitude towards teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading

Table 3 An attitude of the students' attitude towards teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading

Attitude Test	n	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
Student's attitude towards teaching students' English reading comprehension using Collaborative strategic reading.	45	4.32	0.59	Good

From Table 3, after teaching English reading comprehension using Collaborative strategic reading, the mean attitude score of the 45 students was 4.32. The students' attitude toward teaching English reading comprehension ability using Collaborative Strategic Reading was at a good level.

Discussion

The findings were presented and discussed as follows:

1. Results of the study and comparison of English reading comprehension ability of Matthayomsuksa 3 students at Udonpichairakpittaya School before and after studying English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading.

1.1 It was found that teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading could improve students' reading comprehension

ability. The mean scores for the pretest and posttest were 12.04 (30.11%) with an S.D. of 2.16, and 30.67 (76.67%) with an S.D. of 2.09, respectively. This finding supports the second hypothesis, as students' posttest scores in English reading comprehension improved significantly compared to their pretest scores. Initially, the students had low scores due to limited skills in literal comprehension, interpretation, and critical analysis, which hindered their ability to effectively understand and organize written text. After participating in Collaborative Strategic Reading, students improved by identifying main and supporting ideas, linking prior knowledge, and completing worksheets. The collaborative strategic reading activities, including group discussions and summarization, enhanced their comprehension at literal, interpretive, and critical levels, enabling precise text analysis and summarization,

1.2 The students' English reading comprehension ability after studying English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading was significantly improved with a mean score higher than the set criterion of 70 percent. This finding supports the first research hypothesis of the study. This might be because of the following results.

Firstly, teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading develop students' English reading comprehension ability because teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading is an effective technique incorporating activities and worksheets to assess understanding. The students are grouped by mixed abilities, with roles assigned to each member, allowing them to collaboratively read, identify unfamiliar words, and summarize main ideas. This approach aligns with Klingner and Vaughn (1999), which enhances comprehension using strategies like previewing, identifying key points, questioning, and summarizing. not only improves reading skills but also fosters an engaging and supportive learning environment. The effectiveness of Collaborative Strategic Reading is reflected in the students'

posttest score of 76.67%, significantly higher than their pretest results. By employing Collaborative Strategic Reading before, during, and after reading such as making predictions, monitoring comprehension, and summarizing content students improved their reading abilities.

Secondly, teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading helped the students to improve English reading comprehension ability. The study had conducted the following stages according to teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading based on the concepts of Williams (1994), and Klingner and Vaughn (1999). In the Pre-reading Stage, the teacher uses pictures to activate prior knowledge and prompt predictions about the story, followed by a discussion on relevant background information. The students brainstorm and record their thoughts in a Learning Log. In the While-reading Stage, students are grouped by ability and assigned roles. They identify unfamiliar words, discuss their meanings, and work together to find the main ideas and summarize the story. In the Post-reading Stage, the teacher and students summarize the story's main ideas, review key terms, and complete a reading comprehension quiz to reinforce understanding.

These findings were consistent with the idea of Williams (1994) who states that the teaching of reading, when structured around the stages of pre-reading, while-reading, and post-reading, facilitates the effective improvement of reading skills by educators. The results of this research are in accordance with the study of Thongpao (2016) conducted the development of English reading comprehension ability using collaborative strategic reading of Matthayomsuksa 3 students. In the second semester of the academic year 2016 at Nonghuakhupuangprachanukhror School. The student posttest scores reached 70 percent with improved reading comprehension compared to pretest results and also resulted in an improved attitude towards learning English reading comprehension using collaborative strategic reading.

In summary, teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading improved students' ability to comprehend texts by guiding them towards clear objectives and providing support in understanding each section of the reading text. As a result, the students were able to grasp the content thoroughly, analyze the text correctly, and effectively summarize the reading based on their literal understanding.

2. Result from an investigation of Matthayomsuksa 3 students' attitude towards teaching English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading. The findings showed that students had a positive attitude towards learning English reading comprehension using Collaborative Strategic Reading. This strategy reached the high score of 4.32. The attitude questionnaire revealed that students found the learning environment enjoyable and that their anxiety was reduced, as they were able to discuss and clarify their understanding with peers in groups or with classmates this supports the idea of Brown and Yule (1983), who stated that attitudes encompass both cognitive and affective aspects, involving thoughts as well as feelings and emotions.

Suggestion

1. From the study demonstrated that Collaborative Strategic Reading effectively improved students' English reading comprehension. Activities such as activating prior knowledge through pictures, brainstorming, and assigning group roles allowed students to collaboratively identify unfamiliar words, summarize main ideas, and review content using Quizizz application. The teacher is encouraged to actively monitor group activities, provide feedback, and ensure students understand their roles within the strategy to promote effective collaboration and comprehension.

2. From the study showed that the students expressed positive attitude towards Collaborative Strategic Reading due to its engaging and interactive

approach. Activities like peer discussions, vocabulary identification, and applying affixes to unfamiliar words enhanced their understanding and confidence. Teachers are advised to integrate collaborative strategic reading into their instruction to average its collaborative and enjoyable nature, which supports vocabulary development and reading comprehension.

Acknowledgement

The author is grateful to the following esteemed experts for their significant contributions to the success of this study: Assistant Professor Dr. Rapeeporn Sroinam, Associate Professor Dr. Prayong Klanrit, and Associate Professor Dr. Napasup Lerdpreedakorn

References

- Anderson, N. J. (1999). **Exploring second language reading: Issues and strategies**. Boston: Heinle & Heinle.
- Brown, G., & Yule, G. (1983). **Discourse Analysis**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fulcher, G. (2007). **Language testing and assessment**. London: Routledge.
- Harmer, J. (2001). **Teaching and learning grammar**. Harlow: Longman.
- Klingner, J. K., & Vaughn, S. (1999). Promoting reading comprehension, content learning, and English acquisition through collaborative strategic reading. **The Reading Teacher**, 52(7), 738–747.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. **Archives of Psychology**, 25(140), 1–55.
- Miller, W. H. (1990). **Reading comprehension activities kit**. West Nyack: The Center for Applied Research in Education.
- Ministry of Education. (2008). **Core curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)**. Bangkok, Thailand: Department of Curriculum and Instruction Development, Ministry of Education.

- Nuttall, C. (1996). **Teaching reading skills in a foreign language**. Oxford, England: Heinemann.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. **Dutch Journal of Education Research**, 2(1), 49–60.
- Saiyos, L., & Saiyos, A. (2000). **Educational research techniques**. 6th ed. Bangkok, Thailand: Suvirijyasarn.
- Stoller, F. L., & Grabe, W. (2001). Action research as reflective teacher practice in the context of L2 reading classrooms. **Journal for Language Teaching = Ijenali Yekufundzisa Lulwimi = Tydskrif vir Taalonderrig**, 35(2–3), 97–109.
- Thongpao, S. (2016). **The development of English reading comprehension ability using collaborative strategic reading of Matthayomsuksa 3 students**. Master of Arts Thesis in Teaching English to Speakers of Other Languages, Udon Thani Rajabhat University.
- Williams, E. (1994). **Reading in the language classroom**. London: Macmillan.

การศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิ
सानอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา ACTIVE LEARNING SCHOOL
โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 3

A STUDY ON THE EFFECTS OF UTILIZING THE KNOWLEDGE MODEL TO
ENHANCE THE QUALITY OF THAI EDUCATION BY THE CONNEXT ED
EDUCATION FOUNDATION: A CASE STUDY OF ACTIVE LEARNING SCHOOLS
IN UDON THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

วรราชพร แสงโยจารย์*

Watsaphon Saengyochan

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

Udonthani Primary Education Service Area Office 3

Received: 8 December 2024

Revised: 16 April 2025

Accepted: 11 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิसानอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 และ 2) ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลดังกล่าว การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในหลายด้าน ได้แก่ 1) ด้านสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา พบการพัฒนาที่มีนัยสำคัญโดยเฉพาะในด้านทักษะการเป็นโค้ช การเป็นผู้นำการ

* Corresponding author: วรราชพร แสงโยจารย์

E-mail: watsaphonudn3@udonthani3.go.th

สร้างแรงบันดาลใจ และความรัก ความเอาใจใส่ 2) ด้านสมรรถนะครูผู้สอน พบการพัฒนาในด้านความรู้และทักษะ ทักษะคิดและเจตคติ ทักษะการสื่อสาร และการวิเคราะห์การแก้ปัญหา 3) ด้านคุณภาพของนักเรียน พบพัฒนาการด้านทักษะทางวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะผู้ประกอบการ 2. ระดับความพึงพอใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน ในการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก แสดงความพึงพอใจต่อการใช้โมเดลในระดับมากที่สุด โดยมีจุดเด่นในด้านความเข้าใจแนวคิดโครงการ ประสิทธิภาพในการส่งเสริม Active Learning ความทันสมัย สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และการสนับสนุนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

คำสำคัญ: โมเดลองค์ความรู้, โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก, การยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) Examine the effects of utilizing the knowledge model to enhance the quality of Thai education developed by the CONNEXT ED Education Foundation, focusing on a case study of Active Learning Schools under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3, and 2) Evaluate the level of satisfaction among stakeholders regarding the application of the model. This research employs a case study methodology. The statistical methods used for data analysis include mean, and standard deviation.

The findings of this research were as follow: 1. The use of the Active Learning School knowledge model for proactive learning has led to significant developments in several areas, including: 1) Competency of school administrators: Notable improvements were observed, particularly in coaching skills, leadership, inspiration, and empathy. 2) Competency of teachers: Enhancements were found in knowledge and skills, attitudes and perceptions, communication skills, and

problem-solving analysis. 3) Student quality: Development was evident in academic skills, life skills, and entrepreneurial skills. 2. Satisfaction levels among stakeholders, including school administrators, teachers, and students, regarding the use of the knowledge model to elevate the quality of Thai education (under the CONNEXT ED Foundation's initiative) were found to be at the highest level. The model was particularly praised for its clear understanding of project concepts, effectiveness in promoting active learning, modernity aligned with 21st century skills, and support for creative learning.

Keywords: Knowledge Model, Proactive Learning School, Enhancing the Quality of Thai Education

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ซึ่งมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี ได้ร่วมมือกับบริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินโครงการ “โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning School)” เพื่อยกระดับการศึกษาไทยให้มีมาตรฐานสากลและสร้างพื้นฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

แนวคิดหลักของโครงการ คือ การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็น “เด็กดีและเด็กเก่ง” โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถดึงศักยภาพของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีบทบาทในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นความหลากหลาย เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างรอบด้าน

การดำเนินโครงการดังกล่าวยังสอดคล้องกับ 5 ยุทธศาสตร์หลักในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ได้แก่ การพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษา การเสริมสร้างคุณภาพการสอนของครู การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การสร้างเครือข่ายโรงเรียนและชุมชน

และการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่ความยั่งยืน

ในบริบทของการวิจัยนี้ “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ถือเป็นตัวแปรตามที่มีความสำคัญเนื่องจากสะท้อนผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้จากรูปแบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทมากขึ้น ซึ่งหากสามารถพิสูจน์ได้ว่าการใช้รูปแบบ Active Learning มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก็จะเป็นข้อู่อเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปขยายผลสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงมีความสำคัญต่อการตรวจสอบว่า การนำแนวทาง Active Learning ไปใช้ในสถานศึกษาจะสามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างแท้จริงหรือไม่ และจะสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืนหรือไม่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการและการกำหนดนโยบายการศึกษาในอนาคต

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคอนเน็กซ์ อีดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ได้นำโมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี “Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก” มาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนคอนเน็กซ์อีดีภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ได้ดำเนินการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา การเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพของครู ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากชุมชน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ การวิจัยนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้เข้าใจถึงผลกระทบและประสิทธิภาพของโมเดลการเรียนรู้เชิงรุกเท่านั้นแต่ยังจะช่วยระบุปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จหรือต้องการการปรับปรุง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาแนวทางและข้อเสนอแนะ ที่เหมาะสมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

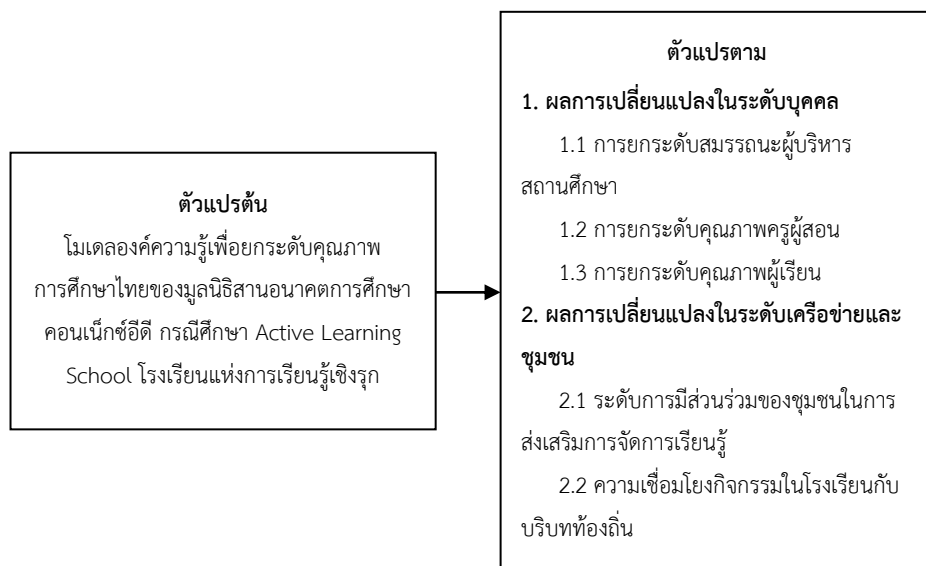
1. เพื่อศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
2. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุกโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะของครูผู้สอน และค่าเฉลี่ยของคุณภาพของนักเรียน หลังการการใช้โมเดลองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น
2. การประเมินระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่มุ่งศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 31,789 คน จำแนกเป็น 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 202 คน 2) ครู จำนวน 2,271 คน และ 3) นักเรียน จำนวน 29,316 คน

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนจากโรงเรียนในโครงการคอนเน็กซ์อีดี จำนวน 16 โรงเรียน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์ (Purposive Selection) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการดำเนินงานตามรูปแบบ Active Learning School อย่างต่อเนื่องและมีความพร้อมในการให้ข้อมูลเชิงลึก ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน (โรงเรียนละ 1 คน) เกณฑ์การคัดเลือกเป็นผู้บริหารในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการคอนเน็กซ์อีดี และมีบทบาทในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างต่อเนื่อง

2) ครูผู้สอน จำนวน 190 คน เกณฑ์การคัดเลือก เป็นครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง Active Learning School และมีประสบการณ์อย่างน้อย 1 ปีในโครงการคอนเน็กซ์อีดี

3) นักเรียน จำนวน 286 คน เกณฑ์การคัดเลือก เป็นนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning School ในชั้นเรียนของครูที่ได้รับการคัดเลือก

การวิจัย เรื่องการศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย ของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย ของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการใช้แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน และฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) คณะผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2) คณะผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน เพื่อประเมินสมรรถนะ โดยตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน QR CODE ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นการประเมินสมรรถนะก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก และครั้งที่ 2 เป็นการประเมินสมรรถนะหลังใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

ระยะที่ 2 ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาโดยใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์ อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 1 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้สถิติเชิงพรรณนา สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) คณะผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

2) ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ โดยตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน QR CODE ภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทำการวิเคราะห์รายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าสถิติ และแปลผลตาม เกณฑ์ค่าเฉลี่ยแบบแบ่งช่วงตามจุดกึ่งกลาง (Midpoint Criteria) ที่กำหนดโดย บุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 1 ผลการผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษา	ก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้			หลังใช้โมเดลองค์ความรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านทักษะการเป็นผู้นำ	3.40	0.19	ปานกลาง	4.62	0.22	มากที่สุด
2. ด้านทักษะการเป็นโค้ช	3.34	0.15	ปานกลาง	4.65	0.15	มากที่สุด
3. ด้านทักษะการสร้างแรงบันดาลใจ	3.33	0.16	ปานกลาง	4.59	0.20	มากที่สุด
4. ด้านทักษะความรักความเอาใจใส่	3.38	0.21	ปานกลาง	4.58	0.19	มากที่สุด
รวม	3.36	0.80	ปานกลาง	4.61	0.93	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยสมรรถนะของผู้บริหารก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้โดยรวมอยู่ที่ 3.36 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านทักษะการเป็นผู้นำ ($\bar{X}$ =3.40) รองลงมา คือ ความรักและเอาใจใส่ ($\bar{X}$ =3.38) การเป็นโค้ช ($\bar{X}$ =3.34) และการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}$ =3.33)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของครูผู้สอนในใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะของครูผู้สอน	ก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้			หลังใช้โมเดลองค์ความรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านความรู้และทักษะ	3.24	0.25	ปานกลาง	4.58	0.24	มากที่สุด
2. ด้านทัศนคติและเจตคติ	3.23	0.22	ปานกลาง	4.71	0.20	มากที่สุด
3. ด้านทักษะการสื่อสาร	3.21	0.22	ปานกลาง	4.72	0.18	มากที่สุด
4. ด้านการวิเคราะห์และ การแก้ปัญหา	3.17	0.23	ปานกลาง	4.73	0.20	มากที่สุด
รวม	3.21	0.14	ปานกลาง	4.68	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โดยรวมอยู่ที่ 3.21 จัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะ ($\bar{X}$ =3.24), ทัศนคติและเจตคติ ($\bar{X}$ =3.23), การสื่อสาร ($\bar{X}$ =3.21) และการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ($\bar{X}$ =3.17)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

คุณภาพของนักเรียน	ก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้			หลังใช้โมเดลองค์ความรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. ทักษะทางวิชาการ	3.71	0.20	มาก	4.73	0.18	มากที่สุด
2. ทักษะชีวิต	3.69	0.19	มาก	4.71	0.20	มากที่สุด
3. ทักษะผู้ประกอบการ	3.70	0.21	มาก	4.69	0.18	มากที่สุด
รวม	3.69	0.11	มาก	4.71	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยทักษะของนักเรียนก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.69 ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะทางวิชาการ ($\bar{X}$ =3.71) ทักษะผู้ประกอบการ ($\bar{X}$ =3.70) และทักษะชีวิต ($\bar{X}$ =3.69) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น ของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการโมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของโครงการ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก มากน้อยเพียงใด	492	4.73	0.44	มากที่สุด
2	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาหรือไม่	492	4.64	0.55	มากที่สุด
3	ท่านเห็นว่าองค์ความรู้ที่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้จริง	492	4.69	0.51	มากที่สุด
4	โมเดลองค์ความรู้นี้เป็นกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	492	4.73	0.46	มากที่สุด
5	โมเดลองค์ความรู้นี้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21	492	4.66	0.54	มากที่สุด
6	การประชุมวางแผน และปรึกษาหารือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ	492	4.59	0.53	มากที่สุด
7	การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและนักเรียน	492	4.65	0.53	มากที่สุด
8	ท่านพอใจในกระบวนการออกแบบโมเดลองค์ความรู้ที่ตรงกับความต้องการของโรงเรียนหรือไม่	492	4.66	0.53	มากที่สุด
9	ท่านเห็นว่าโมเดลองค์ความรู้มีการวางแผนและการบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีระบบหรือไม่	492	4.67	0.50	มากที่สุด
10	การจัดสรรทรัพยากรและอุปกรณ์การเรียนรู้เชิงรุกในโครงการนี้เพียงพอหรือไม่	492	4.67	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น ของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
11	ท่านเห็นว่าโมเดลองค์ความรู้ที่ใช้ในการสอนเชิงรุกส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนได้ดีหรือไม่	492	4.71	0.50	มากที่สุด
12	ครูสามารถใช้เทคนิคการสอนแบบ Active Learning ได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสมหรือไม่	492	4.72	0.48	มากที่สุด
13	ท่านเห็นว่าวิธีการเรียนการสอนแบบ Active Learning ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ดีหรือไม่	492	4.72	0.50	มากที่สุด
14	การใช้การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งในบทเรียนหรือไม่	492	4.59	0.52	มากที่สุด
15	ท่านเห็นว่านักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้กับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่	492	4.60	0.53	มากที่สุด
16	การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้นักเรียนรู้สึกสนุกและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้นหรือไม่	492	4.71	0.50	มากที่สุด
17	ท่านพอใจกับการสนับสนุนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนหรือไม่	492	4.72	0.48	มากที่สุด
18	ครูมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดการเรียนรู้จากเดิม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	492	4.73	0.48	มากที่สุด
19	ครูมีการนำสื่อมัลติมีเดียไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	492	4.61	0.48	มากที่สุด
20	ผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้รับการสื่อสารกลับไปยังผู้ปกครองอย่างชัดเจนหรือไม่	492	4.64	0.47	มากที่สุด
รวม		492	4.71	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิसानอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา

Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึง ประสิทธิภาพของโมเดลองค์ความรู้ Active Learning
School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยอย่างเป็นระบบ
โดยสามารถแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School

1) ด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีสมรรถนะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทุก
ด้านภายหลังการใช้โมเดล โดยเฉพาะด้านการเป็นโค้ช การเป็นผู้นำ การสร้างแรงบันดาลใจ
และความรักความเอาใจใส่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Whitmore (2009) ที่ระบุว่าการเป็น
โค้ชที่มีประสิทธิภาพสามารถส่งผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรได้อย่างยั่งยืน
อีกทั้ง Leithwood et al. (2004) ยังชี้ว่า ผู้นำทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์และแรงบันดาลใจ
มีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและประสิทธิภาพของ
โรงเรียนโดยรวม

2) ด้านสมรรถนะของครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีสมรรถนะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในด้านความรู้และทักษะ ทักษะคิด
และเจตคติ ทักษะการสื่อสาร และการวิเคราะห์แก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างแท้จริง Bonwell & Eison (1991) ชี้ว่า
การเรียนรู้เชิงรุกช่วยเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และเจตคติที่ดีของ
ครูที่มีต่อผู้เรียน นอกจากนี้ Prince (2004) ยังสนับสนุนว่า Active Learning เป็นเครื่องมือ
สำคัญในการยกระดับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

3) ด้านคุณภาพของนักเรียน

หลังการใช้โมเดล พบว่านักเรียนมีพัฒนาการทั้งในด้าน ทักษะทางวิชาการ
ทักษะชีวิต และทักษะผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษ
ที่ 21 โดย Trilling & Fadel (2009) เน้นว่าสถานศึกษาควรเตรียมผู้เรียนให้มีความสามารถ

ในการปรับตัว มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งโมเดลนี้มีองค์ประกอบที่เอื้อต่อเป้าหมายดังกล่าวอย่างครบถ้วน

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้บริหาร ครู และนักเรียน แสดงความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โดยมีจุดเด่นในด้าน ความเข้าใจของแนวคิด ความทันสมัย สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 และการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fullan (2007) ซึ่งเน้นว่า ความร่วมมือของทุกภาคส่วน และการออกแบบระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนยุคใหม่ คือหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้สมรรถนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคุณภาพของนักเรียน พัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ควรพิจารณานำโมเดลดังกล่าวไปขยายผลสู่การใช้จริงในสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างครอบคลุมและยั่งยืนในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนรู้เชิงรุกที่สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

แม้การวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเน้นผลลัพธ์ในด้านสมรรถนะของผู้บริหาร ครู และคุณภาพนักเรียน แต่ยังมีมิติอื่นที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม เช่น การวิจัยเชิงทดลองเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ หลังการใช้โมเดล Active Learning School อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยยืนยันประสิทธิภาพของโมเดลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการศึกษาด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์การศึกษา (Cost-effectiveness) และผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). **Active learning: Creating excitement in the classroom (ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1)**. Washington: The George Washington University.

Fullan, M. (2007). **The new meaning of educational change**. 4th ed. New York: Teachers College Press.

Leithwood, K., Day, C., Sammons, P., Harris, A., & Hopkins, D. (2004). **How leadership influences student learning**. New York: The Wallace Foundation.

Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. **Journal of Engineering Education**, 93(3), 223–231.

Trilling, B., & Fadel, C. (2009). **21st century skills: Learning for life in our times**. John Wiley & Sons.

Whitmore, J. (2009). **Coaching for performance: Growing human potential and Purpose**. 4th ed. Boston: Nicholas Brealey Publishing.

การบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
STRATEGIC ADMINISTRATION FOR MANAGING PARALLEL CLASSROOM
WITH AUTISM STUDENTS IN SCHOOLS UNDER NONGKHAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

เสาวลักษณ์ เต่าอุดม* และ พิมพพร จารุจิตร
Saowalak Thao-udom* and Pimporn Charuchit

สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Program in Educational Administration, Faculty of Education, Udonthani Rajabhat University

Received: 23 March 2025

Revised: 28 June 2025

Accepted: 30 June 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก 2) ศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก และ 3) ศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบ ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการ ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพจากโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 2 โรงเรียน ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

* Corresponding author: นางสาวเสาวลักษณ์ เต่าอุดม
E-mail: saowalak.st1993@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ 2. กระบวนการในการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ใช้กระบวนการตามองค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ด้าน ภายใต้กรอบการจัดการศึกษาเรียนรู้รวมตามกรอบโครงสร้างซีท ได้แก่ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และด้านเครื่องมือ และ 3. ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ทำการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหตามองค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ด้าน

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์, ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก, ออทิสติก

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study the components of administration of strategic administration for managing parallel classroom with autism students. 2) to study the administrative processes of strategic administration for managing parallel classroom with autism students. and 3) to study the problems and methods for solving problems in the management of strategic administration for managing parallel classroom with autism students. This research was divided into 2 phases: Phase 1 Study the components of the administration of strategic administration for managing parallel classroom with autism students by synthesis the components of strategic administration. Phase 2 focused on studying the administration processes, problems and methods for solve problems in the administration of strategic administration for managing parallel classroom with autism students in schools. The research method approach of qualitative research methods. Two educational opportunity expansion schools from schools that organize paired classroom learning for autistic individuals. Were semi-

structured interviews were conducted with a purposively selected group of 14 participants. Data analysis was performed using content analysis.

The findings of the study were as follows: 1.The components administration of strategic administration for managing parallel classroom with autism students, 1) Strategic Analysis 2) Strategic Formulation 3) Strategy Implementation and 4) Strategy Evaluation and Control. 2. Process for strategic administration for managing parallel classroom with autism students. Used the process according 4 components of educational institution administration. Under the framework of inclusive education according to the SEAT framework, 1) Student 2) Environment 3) Activities and 4) Tools. And 3.Problems and methods for solving problems in the administration of strategic administration for managing parallel classroom with autism students were analyzed problems and solve problems according to the 4 components of strategic institution administration.

Keywords: Strategic administration, Parallel classroom management students autism, Autism

บทนำ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเหมาะสมนั้นเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศและความเท่าเทียมทางสังคมของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่เน้นการให้โอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กนักเรียนในทุกพื้นที่ รวมถึงบุคคลพิการ บุคคลที่มีความต้องการพิเศษและบุคคลด้อยโอกาส (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2561) โดยในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างเป็นทางการมากขึ้น ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศสหรัฐอเมริกา (อัญชลีพร ลพประเสริฐ, 2563) ส่งผลให้มีการปฏิวัติการศึกษาและสิทธิการเข้าถึงการศึกษา ทำให้ประเทศไทยมีระบบการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมากขึ้น และค้นพบว่าเด็กที่มีความต้องการจำเป็น

พิเศษจำนวนมาก ที่ต้องการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพโดยเฉพาะเด็กออทิสติก ซึ่งในปัจจุบันจำนวนบุคคลออทิสติกในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น จำนวน 20,939 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95 ของจำนวนคนพิการแต่ละประเภท (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2566) สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกในปัจจุบันมีหลากหลายแนวทางและมีความพยายามหารูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กแต่ละบุคคล เช่น การจัดการเรียนรู้แบบบ้านเรียน (Home School) ห้องเรียนสอนเสริมการศึกษาพิเศษ และห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก เป็นต้น

บุคคลออทิสติกจัดอยู่ใน 9 ประเภทของคนพิการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้จัดไว้เพื่อให้ได้รับสิทธิทางการศึกษาเป็นพิเศษ ซึ่งในทางการแพทย์ได้กล่าวถึงภาวะออทิสติกนี้ว่าเป็นโรคหรือกลุ่มอาการที่เกิดขึ้นในเด็กเนื่องจากสมองผิดปกติ ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคม และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรมหรือมีความสนใจที่จำกัดเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษทั้งทางด้านการแพทย์และทางการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านที่มีความคิดเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาส่วนหนึ่ง (ไพพรรณ เกียรติโชติชัย, 2545) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการบริหารรูปแบบหนึ่งของผู้บริหารระดับสูง โดยเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ขององค์กร ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร โดยผู้บริหารต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ที่ชาญฉลาด กำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างแต่สร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคายมีโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนธนากรสงเคราะห์และโรงเรียนโกลนวิทยาการ ที่ได้รับนักเรียนออทิสติกเข้ารับการศึกษและผ่านการคัดกรองจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหนองคาย ซึ่งโรงเรียนธนากรสงเคราะห์ได้รับรางวัลโรงเรียนเรียนรวมที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างของเขตตรวจราชการที่ 10

ประจำปีการศึกษา 2565 และรางวัลโรงเรียนต้นแบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประเทศ ตามโครงการพัฒนาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการเรียนรู้ ในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก และโรงเรียนโกลิวิทยาการ ได้รับรางวัลเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนดีใกล้บ้านรุ่นที่ 2 (1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน) ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ และรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา (ขนาดเล็ก) ในปีการศึกษา 2554 และโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง เป็นโรงเรียนต้นแบบการศึกษาดูงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ด้วยปัญหาและความสำเร็จของโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและประเมินกระบวนการพัฒนาห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกในโรงเรียน ตลอดจนเพื่อให้ได้แนวทางสำหรับโรงเรียนที่มีจัดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ให้ได้นำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมของบริบทโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
2. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
3. เพื่อศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ทั้ง 2 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการและงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกข้อมูลในส่วนที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับตัวแปรในการวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การวิเคราะห์ทฤษฎีทั้งแบบบรรยายและพรรณนา และสรุปเป็นโครงสร้างการสังเคราะห์แนวทางการบริหารงานกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ทั้ง 2 โรงเรียน ผู้วิจัยนำข้อมูลและข้อสรุปในขั้นตอนที่ 1 มาศึกษากระบวนการบริหาร โดยทำการสังเคราะห์เนื้อหาด้านกระบวนการบริหารตามทฤษฎี เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อให้ได้องค์ประกอบกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

ระยะที่ 2 การศึกษากระบวนการ ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนธนากรสงเคราะห์ และโรงเรียนโกมลวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมและห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ครูผู้สอน พี่เลี้ยงเด็กพิการ และผู้ปกครอง จากโรงเรียนธนากรสงเคราะห์ และโรงเรียนโกมลวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 14 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และแบบสังเกต (Observation) และจดบันทึก (Observation and field-in) เพื่อเก็บข้อมูลของกระบวนการบริหารห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างร่างแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนำร่างแบบสัมภาษณ์ที่เสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงและแก้ไข เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้วจึงนำร่างฯ ไปตรวจสอบความเที่ยงตรง

ตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เมื่อผ่านการตรวจสอบก็ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหนองคาย โรงเรียนรณาสงเคราะห์ และโรงเรียนโกลนวิทยาการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อ นัดหมายกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กระบวนการบริหารห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปให้ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเองพร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่

4) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยจากข้อมูลที่ได้จาก แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตและจดบันทึก โดยสรุปด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาแบบบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการและใช้บรรยาย จากนั้นอภิปรายและสรุปผลแบบอุปนัยเพื่อหาข้อสอดคล้องกับทฤษฎีและนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์

2. กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียนในการบริหารการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก โดยผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ภาควิชาครุศึกษา คณะครูและผู้บริหาร ร่วมกัน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมในทุกด้านตามกรอบการจัดการศึกษาเรียนรวมตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ได้แก่ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เพื่อหาจุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคขององค์กร

2.2 การกำหนดกลยุทธ์ โรงเรียนวางแผนการดำเนินงานและจัดทำแผนการดำเนินงานที่ต้องการปฏิบัติขึ้นมา โดยผ่านการระดมความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ภาควิชาครุศึกษา คณะครูและผู้บริหาร ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดร่วมกัน ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดทำห้องพัฒนาการเพื่อปรับพฤติกรรมและพัฒนาการนักเรียน

2.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โรงเรียนดำเนินงานและปฏิบัติตามแผนที่ร่วมกันจัดทำขึ้นในการดำเนินงานในการบริหารการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก โดยการกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการการดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ อย่างชัดเจน มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการและแผนการนิเทศติดตามอย่างชัดเจน

2.4 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ โรงเรียนมีการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ หากโรงเรียนพบปัญหาหรือข้อบกพร่อง ร่วมกันแก้ไขปัญหา ปรับและยืดหยุ่นให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมกับบริบทของห้องเรียนคู่ขนานและโรงเรียนมากขึ้น มีการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการตามแผนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับและติดตาม ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์การศึกษาพิเศษ อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ตามปฏิทินการนิเทศ

3. ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนคู้ชนานสำหรับบุคคลออทิสติกเพิ่มขึ้นทุกปี และพฤติกรรม การเสริมพัฒนาการของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน สื่ออุปกรณ์ในโรงเรียนจึงไม่เพียงพอและไม่สามารถเสริมพัฒนาการนักเรียนได้เต็มศักยภาพ และสื่อที่เสริมสร้างพัฒนาการมีราคาสูง วิธีการแก้ปัญหา คือการจัดหางบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อหรือจัดทำสื่อเสริมสร้างพัฒนาการนักเรียนออทิสติก ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสามารถในการพัฒนาการของนักเรียนออทิสติก

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ เนื่องจากโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนคู้ชนานสำหรับบุคคลออทิสติกเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีครูไม่เพียงพอต่อการดูแลนักเรียนออทิสติก ครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอ วิธีการแก้ปัญหา คือ การประสานความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหนองคายในการขอความอนุเคราะห์ครูและบุคลากรมาช่วยดูแล หรือการประสานของงบประมาณทั้งจากทางภาครัฐและเอกชนในการจ้างครูผู้ดูแลเด็ก

3.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ งบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการห้องเรียนคู้ชนานสำหรับบุคคลออทิสติก วิธีการแก้ไขปัญหาคือ การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์เพื่อขอรับบริจาค ระดมทุน ประสานงานและสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3.4 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ โรงเรียนมีการควบคุมการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนบางส่วน เนื่องจากนักเรียนออทิสติก ส่วนมากจะเป็นกลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะสังคม และพฤติกรรมอารมณ์ที่แตกต่างกันไป ซึ่งทำให้การดำเนินโครงการบางอย่างไม่เป็นไปตามแผนที่จะมีการนิเทศติดตาม วิธีการแก้ปัญหา คือ ทำความเข้าใจระหว่างคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีการออกแบบการสอนหรือประเมินตามสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพราะจะเกี่ยวข้องเนื่องกับการประเมินเลื่อนชั้นต่อไป

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู้ชนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ทั้งนี้โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน

คู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกเป็นที่คาดหวังของสังคมว่าจะเป็นองค์กรที่สามารถพัฒนาการด้านการเรียนรู้ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นให้บุคคลออทิสติกสามารถใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความเสมอภาคทางการศึกษา และยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการร่วมกันประเมินสภาพแวดล้อม ล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียนในทุกด้านเพื่อระบุ จุดแข็ง จุดอ่อน ค้นหาโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีการร่วมกันวางแผนและจัดทำแผนดำเนินงานที่ระบุเป้าหมายที่ชัดเจน นำไปสู่การดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน โดยมีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานเพื่อหาข้อบกพร่อง ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับชลธิชา ร่วมโพธิ์ศรี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อยดังนี้ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดทิศทาง การควบคุมกลยุทธ์ และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการที่ดีพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมานี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกได้

2. ผลการศึกษาระบบการการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จากภาพรวมของการวิจัยพบว่าโรงเรียนจะต้องมีการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียนรวมถึงวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในทุกด้านตามกรอบการจัดการศึกษาเรียนรวมตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ได้แก่ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือเพื่อหาจุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคขององค์กร สอดคล้องกับ ญัณฐพันธ์ เจริญนันทร์ (2552) ให้ความหมายไว้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการดำเนินการห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย และต้องมีการวิเคราะห์ถึงสภาพของผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับ Jennifer (2010)

ได้ทำวิจัย เรื่อง การจัดการห้องเรียนออทิสติกส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่ในโรงเรียนของรัฐ ผลการวิจัยพบว่าเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องทางการสื่อสาร สังคม จะต้องได้รับการสนับสนุน สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กออทิสติก นักวิชาการศึกษาหรือครูต้องรู้จักผู้เรียนในชั้นเรียนเพื่อวิเคราะห์ จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนและวางแผนในการจัดการศึกษาเป็นรายบุคคล

2.2 การกำหนดกลยุทธ์ จากภาพรวมของการวิจัยพบว่าโรงเรียน ต้องมีการร่วมกันวางแผนการดำเนินงานและจัดทำแผนการดำเนินงานที่ต้องการปฏิบัติขึ้นมา เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติในการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา (2558) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร คือวิธีการได้มาซึ่งกลยุทธ์ด้วยการระดมความคิดของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษารวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน และระบุแผนงานโครงการ/กิจกรรม ผลที่ได้รับเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ต้องเกิดขึ้นตามกลยุทธ์ เพื่อให้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป้าหมายของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกคือ การที่นักเรียนออทิสติกได้รับสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกันในการได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ ในรูปแบบที่เหมาะสมอย่างเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการวางแผนและจัดทำแผนดำเนินการ

2.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จากภาพรวมของการวิจัยพบว่าโรงเรียนนำแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการโดยการดำเนินการห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกนั้นนอกจากจะมีโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมที่ระบุไว้ในแผนแล้ว โรงเรียนจะต้องมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) โดยการวัดและประเมินผลที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของผู้เรียน มีสื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแผน ซึ่งสอดคล้องกับพินดา บุญยศยิ่ง (2565) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามโครงสร้างซีท นั้นโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้นอกสถานที่ด้านสภาพแวดล้อม

ได้แก่ สนับสนุนอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับสภาพของแต่ละบุคคล ส่งเสริมการพัฒนาและบริหารหลักสูตรนักเรียนพิการเรียนรวมโดยเฉพาะ และกำหนดให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้อยู่ในนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาให้ชัดเจน

2.4 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ จากภาพรวมของการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินการตามแผนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับและติดตามการดำเนินงานห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์การศึกษาพิเศษ ดำเนินการนิเทศแบบเป็นกัลยาณมิตร กำกับ ติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ตามปฏิทินการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ Certo & Peter (1991) ที่ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน วิธีการประเมินผลกระบวนการ และประเมินผลสำเร็จขององค์กร โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งองค์กรจะต้องเผชิญและปรับกลยุทธ์ให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับวิจัยของวัชรพงศ์ ปรากฏ (2555) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกในเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ว่ามีการนำเสนอข้อมูลของนักเรียนให้กับผู้ปกครองที่เน้นการจัดทำรายงานผลการเรียน หรือผลพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการตามแผนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงาน

3. จากผลการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกเพิ่มขึ้นทุกปี และพฤติกรรมและการพัฒนาการของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทำให้สื่ออุปกรณ์ในโรงเรียนจึงไม่เพียงพอและไม่สามารถเสริมพัฒนาการนักเรียนได้เต็มศักยภาพ รวมถึงสื่อที่เสริมสร้างพัฒนาการมีราคาสูง สอดคล้องกับ Jennifer (2010) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการห้องเรียนออทิสติกส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนของรัฐ ผลการวิจัยพบว่าเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องทางการสื่อสาร จะต้องได้รับการสนับสนุน สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุน วิธีการแก้ปัญหา คือ การจัดทำงบประมาณ

เพื่อจัดซื้อสื่อหรือจัดทำสื่อเสริมสร้างพัฒนาการนักเรียนออทิสติก เพื่อให้นักเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสามารถในการพัฒนาการของนักเรียน ออทิสติก สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมเพื่อการเปลี่ยนผ่านของนักเรียน ออทิสติกจากห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกสู่ห้องเรียนปกติ จากการใช้แผนการ เปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลของธวัชรัตน์ เสียมกระโทก (2557) พบว่า สื่อที่ใช้ประกอบการจัดการ เรียนการสอนเป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนได้รับความสะดวกสบาย เนื่องจากนักเรียนรู้อย่างนี้ นักเรียนต้องทำอะไรบ้าง ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและทำกิจกรรมได้ตลอดทั้งวัน

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ เนื่องจากโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนคู่ขนาน สำหรับบุคคลออทิสติกเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีครูไม่เพียงพอต่อการดูแลนักเรียนออทิสติก ครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอ วิธีการแก้ปัญหา คือ การพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะ เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ของแจ่มจันทร์ อินทะพล (2561) วิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงาน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เสนอว่า ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ครูผู้รับผิดชอบงานเรียนร่วมและ ผู้ที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริมให้ บุคลากรได้มีความรู้ ความสามารถ และประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมถึงการประสานความร่วมมือ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด หนองคายในการขอความอนุเคราะห์ครูและบุคลากร

3.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ งบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการห้องเรียน คู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำนักงานและพัฒนา สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่ได้รายงานเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค แห่งความสำเร็จในการจัดการเรียนรวม เช่น การขาดประสิทธิภาพด้านงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนางานการศึกษาพิเศษ ทรัพยากรสนับสนุนขาดแคลน และขาดการสนับสนุนงบประมาณที่เสมอภาคทั่วถึงทุกระบบ วิธีการแก้ไขปัญหาคือ การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์เพื่อ ขอรับบริจาค ระดมทุน ประสานงานและสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3.4 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ โรงเรียนมีการควบคุมการดำเนินงานที่ไม่ เป็นไปตามแผนบางส่วน เนื่องจากนักเรียนออทิสติก ส่วนมากจะเป็นกลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับ ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะสังคม และพฤติกรรมอารมณ์ที่แตกต่างกันไป สอดคล้อง

กับสถาบันราชานุกูล (2555) ได้กล่าวถึงลักษณะอาการของบุคคลออทิสติกไว้ คือ โรคออทิสติก (Autistic Disorder) เป็นความผิดปกติของสมองบางส่วนที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก ซึ่งจะแสดงอาการผิดปกติ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสาร 2) ความผิดปกติทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และ 3) ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม ซึ่งทำให้การดำเนินโครงการบางอย่างไม่เป็นไปตามแผนที่จะมีการนิเทศติดตาม วิธีการแก้ปัญหา คือ ทำความเข้าใจระหว่างคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีการออกแบบการสอนหรือประเมินตามสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพราะจะเกี่ยวข้องเนื่องกับการประเมินเลื่อนชั้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา : ควรมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เชิงรุก วิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และผลการวิจัยฉบับนี้ เพื่อปรับปรุง พัฒนาและต่อยอดการบริหารเชิงกลยุทธ์ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยอาจมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีระหว่างโรงเรียน พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร รวมถึงสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น นอกจากนี้ ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา: ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก หรือโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อนำมาสู่การวางแผนเชิงกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมาย กิจกรรม และตัวชี้วัดที่ชัดเจน รวมถึงการจัดสรรทรัพยากร และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

3. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในหลากหลายมิติ เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก กับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จ หรือกลยุทธ์ที่นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2566). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย 30 มิถุนายน 2566. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2561). ยุทธศาสตร์กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2560 - 2564 (ฉบับปรับปรุงเดือนมีนาคม 2561). กรุงเทพฯ: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ประเภทหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรกฤษณ์ พันธโพคา. (2558). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- แจ่มจันทร์ อินทะพล. (2561). สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชลธิชา ร่มโพธิ์ศรี. (2561). การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนทร์. (2552). การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ธวัชรรัตน์ เสียมกระโทก. (2557). การศึกษาความพร้อมเพื่อการเปลี่ยนผ่านของนักเรียน ออสติกจากห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออสติกสู่ห้องเรียนปกติ จากการใช้แผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- พนิดา บุญยาศัย. (2565). **การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา.
- ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. (2545). **กระบวนการค้นคว้าใหม่แห่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ: บริษัทการศึกษาไทย จำกัด.
- วัชรพงศ์ ปรากฏ. (2555). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ในเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สถาบันราชานุกูล. (2555). **เด็กออทิสติก คู่มือสำหรับครู.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อัญชลีพร ลพประเสริฐ. (2563). **อนาคตภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิสซึมของทศวรรษหน้าในประเทศไทย.** วารสารการวัดผลการศึกษา, 37(102), 189-201.
- Jennifer, L. C. (2010). **Autism in the Inclusive Classroom: Implications for Public School Practice.** A Project Submitted to the Faculty of The Evergreen State College In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master in Teaching.
- Certo, S. C., & Peter, J. P. (1991). **Strategic Management: A Focus on Process.** New York: McGraw-Hill.

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

64 ถนนท่าบ่อเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000
โทรศัพท์: 042-211040 ต่อ 1702 เว็บไซต์: <http://rdi.udru.ac.th>
เว็บไซต์: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>
อีเมล: edjournal@udru.ac.th

